

O novo réxime das notificacións administrativas

El nuevo régimen de las notificaciones administrativas

The new system of administrative notifications

NATALIA SOLAR JIMENO

Letrada da Xunta de Galicia
natalia.solar.jimeno@sergas.es

Recibido: 10/11/2017 | Aceptado: 21/12/2017

Regap

NOTAS

Resumo: Este traballo analiza o novo sistema das notificacións administrativas establecido pola Lei 39/2015, do procedemento administrativo común das administracións públicas, onde conviven a notificación en papel e a notificación electrónica.

Palabras clave: Nova Lei do procedemento administrativo común das administracións públicas, notificacións administrativas, notificación en papel, notificación electrónica.

Resumen: Este trabajo analiza el nuevo sistema de las notificaciones administrativas establecido por la Ley 39/2015, del procedimiento administrativo común de las administraciones públicas, donde conviven la notificación en papel y la notificación electrónica.

Palabras clave: Nueva Ley del procedimiento administrativo común de las administraciones públicas, notificaciones administrativas, notificación en papel, notificación electrónica.

Abstract: This job analyzes the new system of administrative notifications established by Law 39/2015, of the common administrative procedure of public administrations where paper notification and electronic notification coexist.

Keywords: New Law of the common administrative procedure of the public administrations, administrative notifications, paper notification, electronic notification.

Sumario: 1 Introducción. 2 As notificacións en papel. 2.1 Suxeitos. 2.2 Principais novidades na práctica da notificación en papel. 2.2.1 Receptor da notificación. 2.2.2 Horario do segundo intento. 2.2.3 Dualidade da notificación en papel e notificación en sede electrónica. 2.2.4 Finalización do proceso notificador. 3 As notificacións electrónicas. 3.1 Suxeitos obrigados. 3.2 Práctica da notificación electrónica. 3.2.1 Estrutura bifásica. 3.2.2 Funcionamento. 3.3 Cómputo de prazos. 3.4 A notificación por edictos. 3.5 Supostos excluídos. 4 Referencias xurisprudenciais.

1 Introducción

Antes da entrada en vigor da Lei 39/2015, do 1 de outubro, do procedemento administrativo común das administracións públicas (en diante LPACAP), o réxime xurídico das notificacións administrativas regulábase nos artigos 58 e seguintes da LRX-PAC e completábase coas previsións establecidas para as notificacións electrónicas na Lei 11/2007, do 22 de xuño, de acceso electrónico dos cidadáns aos servizos públicos. O esquema básico que xurdía deste escenario xurídico era que as notificacións en domicilio se practicaban en papel e sobre a base de dous intentos cun lapso temporal de 3 días e unha diferenza horaria de 60 minutos, con obriga de acudir a unha notificación no BOE cando ambos os dous intentos fosen infrutuosos. A este esquema engadíase a posibilidade de substituír as notificacións en papel por notificacións electrónicas para aqueles interesados que o solicitasen, podendo realizarse a notificación electrónica a través do correo electrónico, a través dun enderezo habilitado único ou a través de comparecencia na sede electrónica da Administración notificadora.

Tras a entrada en vigor da LPACAP, o réxime xurídico das notificacións administrativas regúlase nos artigos 40 e seguintes, establecéndose un sistema dual onde conviven as notificacións en papel coas notificacións electrónicas. O esquema básico das notificacións en papel é similar ao anterior, baseándose nos dous intentos e posterior notificación no BOE, pero engádese a obriga de pór á disposición dos interesados a notificación na sede electrónica da Administración. Polo seu lado, a notificación electrónica deixa de ser voluntaria para os suxeitos previstos no artigo 14.2 LPACAP e só se permite a través de enderezo habilitado único ou comparecencia na sede electrónica da Administración, establecéndose a posibilidade de recibir previamente un aviso a través de SMS no móbil ou no correo electrónico.

Este réxime xurídico complétase, a nivel estatal, coas previsións establecidas na parte non derogada do Real decreto 1671/2009, do 6 de novembro, que desenvolvía parcialmente a citada Lei 11/2007, e para Galicia, coas previsións contidas nos artigos 28 e seguintes da Lei galega 2/2017, do 8 de febreiro, de medidas fiscais, administrativas e de ordenación (en diante Lei galega de medidas 2/2017).

2 As notificacións en papel

2.1 Suxeitos

O artigo 14 LPACAP establece que as persoas físicas poderán elixir en todo momento se se comunican coas administracións públicas para o exercicio dos seus dereitos e obrigas a través de medios electrónicos ou non, salvo que estean obrigadas a relacionarse a través de medios electrónicos coas administracións públicas. O medio elixido pola persoa para comunicarse coas administracións públicas poderá ser modificado por aquela en calquera momento.

Para modificar a canle de comunicación, opción só prevista para quen non estea obrigado a relacionarse electronicamente, o artigo 41.1 LPACAP fai referencia aos modelos normalizados que se deberán cubrir cada vez que a persoa interesada cambie o medio en que quere que se lle practiquen as notificacións (sempre que non estea obrigado a recibilas electronicamente). O anterior sistema establecido no xa citado RD 1671/2009 só exixía un consentimento expreso ou unha solicitude para poder optar ás notificacións electrónicas, o cal podía xerar

certo grao de inseguridade xurídica que, evidentemente, cos modelos normalizados se soluciona. Exemplo desta inseguridade xurídica é a Sentenza da Audiencia Nacional do 25 de novembro de 2011, na cal, admitindo como medio válido de notificación o fax, entende que non era válida a dita notificación, pois só constaba un consentimento tácito (citábase o número de fax na cabeceira da mercantil).

Este sistema complétase en Galicia co establecido no artigo 29 da Lei galega de medidas 2/2017, que establece que cando se solicite a creación dun enderezo habilitado único a través do Sistema de notificacións electrónicas de Galicia, mediante os modelos normalizados dispoñibles para estes efectos no propio sistema, iso determinará, a partir dese momento, a recepción das notificacións a través de medios electrónicos en calquera procedemento administrativo tramitado pola Administración xeral e do sector público autonómico. E aclara que nos procedementos iniciados por solicitude do interesado, cando o interesado elixa no modelo normalizado de solicitude que a notificación nese procedemento se practique por medios electrónicos, a Administración creará o seu enderezo habilitado único.

Nestes casos, a creación do seu enderezo electrónico habilitado implicará que as notificacións que deban cursarse se realizarán preferentemente por vía electrónica, sen prexuízo do seu dereito a cambiar en calquera momento o xeito de practicarse. Este cambio debe comunicarse mediante os modelos normalizados dispoñibles no sistema para iso.

Un problema que deriva desta posibilidade de cambiar é desde cando estes son operativos, é dicir, desde cando a Administración debe cambiar o modo de notificar. Neste aspecto, cómpre ter en conta o RD 1671/2009, cuxo artigo 37.3 (non derogado) establece que o cambio se fará efectivo para aquelas notificacións que se emitan desde o día seguinte á recepción da solicitude de modificación no rexistro do órgano ou organismo público actuante.

Regap

NOTAS

2.2 Práctica da notificación en papel

Centrándonos na práctica das notificacións en papel, hai que destacar que tres son as principais novidades que se establecen no novo réxime xurídico. Unha é a relativa a quen é a persoa que pode recoller a notificación no domicilio do interesado. Outra é a relativa á diferenza horaria que debe haber entre os dous intentos de notificación. E a terceira, referida á obriga de pór á disposición dos interesados as notificacións en papel na sede electrónica da Administración. A continuación analizaremos separadamente cada unha destas cuestións.

2.2.1 Receptor da notificación

En relación coa primeira novidade, cabe dicir que, se co anterior sistema calquera persoa que se atopase no domicilio do interesado podía recoller a notificación, agora especificase que só poderán recoller as notificacións os maiores de catorce anos, manténdose a necesidade de que conste igualmente a identidade da persoa que recolle a notificación, sendo suficiente a mención de nome, apelidos e DNI, como precisa a Sentenza do Tribunal Supremo do 20 de xullo de 2012. Agora ben, entendemos que coa nova precisión relativa á idade mínima para a recollida das notificacións, dentro das mencións relativas á identidade, deberá constar tamén a idade da persoa que recolle a notificación, pois se non a Administración descoñecerá un dato que será esencial para o éxito do proceso notificador. En efecto, imaxinemos o inicio dun procedemento sancionador que se notifica no domicilio do interesado e que

a notificación a recolle un menor de 14 anos. Se non consta tal extremo no xustificante de recepción xunto co resto das mencións de identidade que xa precisamos, podemos estar en presenza de dous escenarios diferentes.

Un, que o menor si lle faga entrega da notificación ao interesado e que este se dea por notificado ao presentar escrito de alegacións ao acordo de incoación. Neste caso, poderíamos falar dunha mera irregularidade non invalidante, pois sería aplicable a doutrina do Tribunal Supremo; entre outras, Sentenza do 26 de maio de 2011, que establece que non procede invalidar o proceso notificador por recollida por persoa improcedente cando o interesado recibiu sen problemas e sen reparo outras notificacións recollidas pola mesma persoa. É dicir, neste caso cumpriuse coa finalidade da notificación, que é dar a coñecer a un interesado un acto concreto e poder exercer as súas posibilidades de defensa fronte a el.

Pero no segundo dos escenarios cambia a perspectiva. En efecto, situámonos ante o mesmo punto de partida, un acordo de incoación dun expediente sancionador que é recollido no domicilio do interesado por un menor de 14 anos sen que conste no xustificante de recepción tal circunstancia. Resulta que neste caso o menor non lle entrega a notificación ao seu destinatario pero á Administración cónstalle recollida a notificación. Como o destinatario non coñece o acto, non fai alegacións e polo tanto non exerce as súas posibilidades de defensa. Neste caso si que se pode alegar a existencia dun vicio invalidante que pode implicar a nulidade do procedemento. Así pois, unha de dúas, ou consta a idade nos xustificantes de recepción ou a Administración deberá comprobar a través da consulta do DNI (dato que coñece, pois si que consta no xustificante de recepción) a idade do receptor da notificación para poder verificar a corrección do proceso de notificación e evitar eventuais nulidades.

2.2.2 Horario do segundo intento

Por outro lado, como xa avanzamos antes, o artigo 42.2 LPACAP introduce unha novidade importante relativa ao horario en que debe practicarse o segundo intento de notificación no domicilio do interesado cando o primeiro non tivo éxito.

Coa anterior LRX-PAC, o segundo intento debería realizarse dentro dos tres días seguintes e en hora distinta, sendo interpretada a expresión “hora distinta” polo Tribunal Supremo na súa Sentenza do 28 de outubro de 2004, ditada en interese de lei, como que sería preciso que entre o primeiro e o segundo intento mediase unha diferenza mínima de 60 minutos.

Agora mantense o lapso temporal dos tres días pero modifícase o horario en que debe realizarse, pois establécese que entre os dous intentos debe mediar unha diferenza mínima de tres horas, así como operarse un cambio na franxa horaria, de maneira que, se o primeiro intento se fixo antes das quince horas, o segundo debe realizarse despois das quince horas, e viceversa. Consecuentemente, garántese que, se o primeiro intento de notificación se realiza pola mañá, o segundo se realizará pola tarde, e viceversa.

Segue sen aclarar a LPACAP como debe computarse o prazo relativo aos tres días seguintes en que debe realizarse o segundo intento. En concreto, a dúbida xorde en se se debe ou non se debe computar o día en que se realiza o primeiro intento de notificación dentro dese prazo de tres días. E esta precisión entendemos que é importante, pois a virtualidade do procedemento depende de que se observasen todas as formalidades necesarias no

proceso notificador. Así, basta lembrar os supostos en que se declaraba a caducidade dos procedementos sancionadores cando entre o primeiro intento e o segundo non se gardara a diferenza horaria mínima de 60 minutos.

Pois isto mesmo pode suceder cando o segundo intento se realice o mesmo día que o primeiro intento (por entender que os tres días empezan a contar desde o día seguinte a aquel en que se realiza o primeiro intento) e polo tanto o segundo intento ao realizalo o mesmo día que o primeiro non sería válido.

Ou, ao revés, entender que o primeiro día é o día en que se realiza o primeiro intento e, polo tanto, se o segundo intento se realiza o terceiro día contando desde o día seguinte ao primeiro intento, estaría fóra de prazo e non se cumpriría coas exixencias formais da lei, ocasionando a nulidade do procedemento.

Neste sentido, podemos citar a Sentenza do Tribunal Supremo do 22 de novembro de 2012, en que admitiu que o segundo intento se realizase o mesmo día en que se practicara o primeiro intento pero gardando a diferenza horaria de 60 minutos (evidentemente partía dun suposto á luz da anterior lei). Se aplicamos este criterio, non sería válido o segundo intento realizado o terceiro día contado desde o día seguinte a aquel en que se practicou o primeiro intento, pois estaría fóra de prazo.

Non obstante, esta solución, entendemos, non é de aplicación co novo sistema da LPACAP, pois evidentemente non é factible para os supostos en que o primeiro intento se realiza máis tarde das 15.00 horas, xa que neste caso é obrigatorio facer o segundo intento o día seguinte. Entendemos que o espírito da norma non é computar un mesmo prazo de xeito diferente en función de como se practicasen o primeiro intento, co cal, por aplicación do artigo 30.3 LPACAP, entendemos que debe computarse a partir do día seguinte a aquel en que teña lugar a notificación ou publicación do acto de que se trate, sendo conscientes de que aquí non hai aínda notificación, só intento de notificación, e de que a redacción do artigo 30.3 é idéntica ao que establecía o artigo 48.4 LRX-PAC e, polo tanto, aplicable ao suposto analizado na xa citada Sentenza do Tribunal Supremo do 22 de novembro de 2012 e que chegou a conclusión diferente.

2.2.3 Dualidade da notificación en papel e notificación en sede electrónica

A terceira novidade establecida vén determinada pola dualidade de notificación electrónica e en papel que se exige para os casos en que haxa que practicar unha notificación en papel. A LPACAP determina unha clara preferencia polas notificacións por medios electrónicos, e mostra diso é o artigo 42, que establece como a notificación en papel non exclúe a posta á disposición da notificación na sede electrónica da Administración ou organismo actuante, aclarando que o acceso á notificación na sede electrónica será totalmente voluntario para o interesado e que iso non determina, de conformidade co artigo 42.3, que o resto das notificacións se realicen por medios electrónicos, senón que se lle dará a oportunidade de realizar o resto das notificacións por ese medio.

Varios son os problemas que derivan deste sistema dual. O primeiro que podemos citar é o relativo a cando se entende realizada a notificación no caso de que haxa un acceso voluntario á sede electrónica cando tamén hai unha notificación en papel. En efecto, pode darse

Regap

NOTAS

o suposto de que un acto ou resolución que debe notificarse en papel por solicitarse así conforme os artigos 14.1 e 41.3 se poña ao mesmo tempo á disposición do interesado na sede electrónica. A persoa interesada voluntariamente accede ao contido desa notificación na sede electrónica antes de que chegue a notificación en papel. E resulta que este acceso ao contido, de conformidade co artigo 43.2, supón a práctica da notificación por medios electrónicos, pero non foi o medio elixido polo interesado para practicar a notificación. Este acceso voluntario tamén resulta ser unha notificación válida ao abeiro do artigo 41.1, pois establece que, con independencia do medio utilizado, as notificacións serán válidas sempre que permitan ter constancia do seu envío ou posta á disposición, da recepción ou acceso polo interesado ou o seu representante, das datas e horas, do contido íntegro e da identidade fidedigna do remitente e destinatario. E segundo o artigo 41.7, cando o interesado fose notificado por distintas vías, terase en conta a data da notificación que se practicou en primeiro lugar. De todo o anterior, a pregunta é se este acceso voluntario á sede electrónica supón a práctica dunha notificación válida e, se o acceso é anterior á notificación en papel, se será este acceso o que marque a data de notificación.

O mesmo problema aparece cando hai un acceso voluntario á sede electrónica e non se recolle a notificación en papel. Neste último suposto xorde a dúbida de se hai que esgotar ou non todo o proceso notificador, é dicir, a dúbida céntrase en determinar se hai que facer o dobre intento e posterior notificación polo BOE ou se dá por notificación válida o acceso voluntario á sede electrónica e polo tanto non sería preciso esgotar o proceso notificador en papel, malia ser o medio expresamente elixido polo interesado para recibir as notificacións.

Á vista do dito anteriormente, cremos que o acceso voluntario sería unha notificación válida, pois o xeito en que se practique a notificación non é unha das condicións de validez desta (*vid.* artigo 41). A maiores, entendemos que, pola contra, a previsión do artigo 41.7 quedaría case baleira de contido (pode haber, ao abeiro do artigo 43, unha duplicidade de notificacións electrónicas, pois poden coexistir a notificación en sede electrónica e a notificación en enderezo habilitado único) e sobre todo que co acceso voluntario á sede electrónica o interesado ten acceso ao acto que se pretende notificar e, polo tanto, se cumpre coa función que pretende a notificación, é dicir, o interesado non poderá alegar defectos formais cando tales deficiencias non afectan a que o interesado tivo coñecemento desde o momento en que accede á sede electrónica ao contido do acto, podendo desde ese momento exercer o seu dereito de defensa.

Outro problema que pode xurdir é qué pasa naqueles casos en que non se pon a notificación á disposición do interesado na sede electrónica. Neste caso, entendemos que se trata dunha mera irregularidade non invalidante, máxime cando estamos en presenza dunha notificación en papel que así escolleu voluntariamente o interesado ou porque non está obrigado a recibir as notificacións electrónicas. Non obstante, dito o anterior, pode formular problemas o caso en que non se recollese ningún dos dous intentos e non conste a posta á disposición en sede electrónica, é dicir, estaríase a omitir unha das formalidades que exige o artigo 42 LPACAP. Neste suposto, ao faltar a posta á disposición, poderíase argumentar que, ao non reunir todas as formalidades legalmente exixidas, o proceso notificador non é correcto e podería incorrerse nunha anulación deste.

Unha dúbida en relación coa posta á disposición é se hai que facer ou non o aviso previsto no artigo 41.6 LPACAP. Como veremos, o aviso ten unha función, e é avisar os interesados

de que teñen notificacións pendentes, pois en caso de que non haxa aviso, sobre todo nos procedementos de oficio, é probable que os interesados non saiban que se lles está a notificar algo. Se entendemos que, no caso de posta á disposición en sede electrónica da notificación en papel, o aviso non debe realizarse, está claro que a virtualidade da posta á disposición será nula, pois descoñecerán os interesados esta posibilidade de acceso. En calquera caso, a ausencia de aviso, tal como recolle o artigo 41.6, non priva de eficacia a notificación, que será considerada válida. Neste punto, cabe destacar o establecido na Lei galega de medidas 2/2017, cuxo artigo 29.4 establece como poderá incluírse na notificación en papel a información relativa á posta á disposición da notificación en sede electrónica.

Finalmente, hai que advertir que a posta á disposición da notificación en papel só está prevista para sede electrónica e non para enderezo habilitado único. Como veremos, a notificación electrónica pódese realizar a través de acceso á sede electrónica da Administración ou ben a través de acceso ao enderezo habilitado único. No entanto, a posta á disposición da notificación en papel só permite un medio. A explicación ten a súa lóxica, e é que para poder notificar a través de enderezo habilitado único cómpre crealo, permitindo as diferentes normas crear de oficio ás administracións públicas os enderezos habilitados únicos cando a notificación electrónica sexa obrigatoria e non estea previamente creado polo interesado. Pois ben, no caso de notificacións en papel, atopámonos ante interesados que non están obrigados a recibir notificacións electrónicas; polo tanto, a Administración non ten cobertura para crear de oficio o enderezo habilitado único, sendo só posible a posta á disposición en sede electrónica. Entendemos que se podería pór á disposición naqueles casos en que o interesado crease o seu enderezo habilitado único pero non procedería nunca que, para pór á disposición unha notificación en papel, a Administración crease de oficio o enderezo habilitado único. Non obstante, neste aspecto, a Lei galega de medidas 2/2017 permite non só pór á disposición a notificación en papel en sede electrónica, senón tamén crear de oficio o enderezo habilitado único, tal como se desprende do citado artigo 29.4, ampliando polo tanto os casos en que a Administración pode crear de oficio un enderezo habilitado único, pois non só poderá cando os destinatarios das notificacións estean obrigados a recibilas electronicamente, senón tamén cando teña que facer unha notificación en papel e póla á disposición en formato electrónico.

2.2.4 Finalización do proceso notificador

Por último, no suposto de que fracasen os intentos de notificación, haberá que acudir ao establecido no artigo 44 LPACAP, que exige a inserción dun anuncio no *Boletín Oficial del Estado*, con carácter obrigatorio, sen prexuízo de poder facer outros anuncios, pero de carácter facultativo e complementario, non formulándose nesta fase ningunha novidade respecto do réxime anterior que xa centralizara, desde a reforma operada pola Lei 15/2014, do 16 de setembro, de racionalización do servizo público e outras medidas, en vigor desde o 1 de xuño de 2015, no BOE todos os anuncios das notificacións infrutuosas con independencia de cal fose a Administración autora do acto obxecto de notificación.

En relación coa notificación por anuncios, convén lembrar que se trata dunha fase residual e, polo tanto, seguindo a Sentenza do Tribunal Supremo do 29 de setembro de 2011: “«só pode ser empregada cando se ten a convicción ou certeza da inutilidade de calquera outra modalidade de citación» (STC 65/1999, cit., FX 2);” engadindo a Sentenza do Tribunal Supremo do 12 de maio de 2011 que “antes de acudir á notificación edictal ou mediante

Regap

NOTAS

comparecencia, intente a notificación no domicilio idóneo, ben porque este consta no mesmo expediente [SSTC 76/2006, do 13 de marzo, FX 4; e 2/2008, do 14 de xaneiro, FX 3,], ben porque a súa localización resulta extraordinariamente sinxela, normalmente acudindo a oficinas ou rexistros públicos (SSTC 135/2005, do 23 de maio)”. Neste sentido, destaca a Sentenza do Tribunal Supremo do 13 de xuño de 2017, que establece que, naqueles casos en que non se poida realizar a notificación no domicilio do interesado pero conste un teléfono móbil, deberá usarse ese dispositivo para indagar un domicilio útil antes de continuar co procedemento, argumentando que “A notificación persoal debe realizarse sempre que, sen esforzos desproporcionados, a Administración poida obter o domicilio actual do interesado (sentenzas 6/2017, 200/2016, 151/2016, 150/2016, 181/2015, 137/2014, 136/2014, 126/2014, 59/2014, 30/2014, entre moitas outras) e pouca desproporción había neste caso cando a Comunidade Autónoma de Castela e León dispuña do teléfono móbil do Sr. Balbino desde o primeiro momento. Ese mesmo que, como se dixo, utilizou no último momento sen que parece que fixese entón ningunha pescuda extraordinaria”. Polo tanto, antes de acudir á notificación por anuncios, haberá que ver se a Administración dispón ou non doutro domicilio, pois, en caso de que conste outro e non se intentase aí a notificación, o proceso notificador poderá ser declarado nulo. A maiores, hai que precisar que a posibilidade de poder notificar nun segundo domicilio debe realizarse desde o primeiro momento en que non teñan éxito as notificacións realizadas no primeiro domicilio, xa que non se evitará a nulidade do procedemento se só se acode ao segundo domicilio na fase final do procedemento, pois, de feito, poder notificar a finalización do procedemento noutro domicilio útil diferente do domicilio que lle constaba á Administración só será proba que determine a nulidade de todo o anterior, dado que, se constaba o segundo domicilio ao final do procedemento, o lóxico é pensar que ese dato se puido ter conseguido antes e se podería ter notificado todo persoalmente, evitando a notificación por anuncios, que é un sistema subsidiario.

3 As notificacións electrónicas

3.1 Suxeitos obrigados

O artigo 14.2 da LPACAP establece a obrigatoriedade das notificacións electrónicas para as persoas xurídicas; as entidades sen personalidade xurídica; os que exerzan unha actividade profesional para a que se requira colexiación obrigatoria, para os trámites e actuacións que realicen coas administracións públicas en exercicio da dita actividade –enténdense aquí incluídos os notarios e rexistradores da propiedade e mercantís–; os que representen un interesado que estea obrigado a relacionarse electronicamente coa Administración, e os empregados das administracións públicas para os trámites e actuacións que realicen con elas por razón da súa condición de empregado público. Esta obrigatoriedade pode verse ampliada regulamentariamente, tal como prevé o quinto apartado do artigo 41.1.

3.2 Práctica da notificación electrónica

Como xa avanzamos, o artigo 43.1 da LPACAP determina como únicos sistemas factibles para a práctica das notificacións electrónicas a comparecencia na sede electrónica da Administración ou organismo actuante ou a través de enderezo electrónico habilitado único, e establece unha estrutura bifásica, pois diferencia entre aviso de notificación e notificación

propriadamente dita. En efecto, a persoa interesada poderá facilitar un dispositivo electrónico ou enderezo de correo electrónico para recibir o aviso da notificación. Mentres o aviso da notificación se recibe no dispositivo electrónico ou correo electrónico facilitado para o efecto, nunca se poderá practicar unha notificación nin no dispositivo electrónico nin no correo electrónico. Desaparece, polo tanto, a posibilidade que se establecía na anterior Lei 11/2007 de practicar notificacións nos correos electrónicos.

3.2.1 Estrutura bifásica

A mencionada estrutura bifásica (aviso e notificación) parte dun esquema moi lóxico; non obstante, entendemos que falla nas súas consecuencias prácticas. En efecto, o esquema está deseñado para advertir os interesados de que teñen notificacións pendentes. Evidentemente, se non hai un aviso previo, sobre todo nos procedementos iniciados de oficio, o interesado non vai saber que ten algo pendente coa Administración, salvo que de forma periódica visite virtualmente as sedes electrónicas das diferentes e multitude de administracións ou consulte, en caso de que o teña, o seu enderezo habilitado único. Non obstante, a ausencia de aviso, de conformidade co artigo 41.6 da LPACAP, non afecta á validez da notificación. Chama a atención esta ausencia de efectos xurídicos ante a non práctica do aviso, pois o teor literal do artigo 41.6 da LPACAP parece establecer a obriga de practicar o aviso sempre que o interesado comunicase un dispositivo electrónico ou un enderezo de correo electrónico, pois os termos do citado artigo son imperativos –“enviarán”–, co cal non ten sentido que se estableza a obriga cando ningunha consecuencia xurídica xorde da súa ausencia. Así, pode acontecer que a Administración non mande o aviso por non dispor dos datos para enviálo, xa que o artigo 41.1 establece só a posibilidade e non a obriga de comunicar os datos para enviar o aviso. Nos casos de ausencia de datos, é evidente que a Administración non pode realizar o aviso, sendo lóxico neste caso que a ausencia de aviso non afecte á validez da notificación. Pero o que non é lóxico é que, se a Administración ten o dato, a falta de aviso tampouco teña ningunha repercusión. Entendemos que neste caso o aviso si tería que ser obrigatorio e, en caso de non practicalo, a notificación non sería válida. Non obstante, a lei non distingue os motivos en virtude dos cales o aviso non se practicou, e outorga a mesma consecuencia xurídica, dando validez a toda notificación, con independencia de se houbo ou non aviso. Con esta previsión, tampouco afectarían á validez da notificación aqueles casos en que a Administración se equivoca e realiza o aviso pero nun número equivocado ou nun enderezo de correo electrónico erróneo, sendo moi discutible pola contra que, dando o interesado os seus datos correctamente e polo tanto mostrando a súa vontade a recibir os avisos, se a Administración posteriormente se equivoca en realizar o aviso por meter mal os datos subministrados polos interesados, iso derive nun prexuízo para o administrado. En efecto, como logo veremos, se a notificación electrónica non se acepta nun prazo de dez días naturais, enténdese rexeitada e coas consecuencias previstas no artigo 41.5 LPACAP, é dicir, enténdese cumprido o trámite e continúa o procedemento. Dito isto, se a Administración se equivoca no aviso, é factible que teñamos un procedemento integramente e validamente notificado sen coñecemento por parte do interesado. Entendemos que non é este o espírito da lei e, polo tanto, haberá que esperar aos pronunciamentos dos tribunais para que se aclaren os casos en que a ausencia ou o erro no aviso non afectan á validez da notificación.

Neste aspecto destaca a solución establecida pola Lei galega de medidas 2/2017. En efecto, a citada lei prevé, no seu artigo 30.3, para os procedementos iniciados de oficio cuxos

regap

NOTAS

destinatarios están obrigados a recibir notificacións electrónicas, a posibilidade de realizar, a maiores do aviso, unha comunicación en papel no domicilio do interesado. En tal comunicación recordaráselle ao interesado a súa obriga de relacionarse por medios electrónicos coa Administración, informaráselle da creación de oficio do enderezo electrónico habilitado único e da forma de acceso ao sistema, e indícaráselle que ten dispoñible nela unha notificación electrónica, así como as consecuencias legais de non acceder a ela no tempo establecido legalmente. En relación con esta comunicación, cabe dicir que a súa virtualidade tampouco parece que sexa maior que a do aviso, pois o teor literal da Lei galega de medidas 2/2017 establécea como unha mera posibilidade a practicar polo órgano notificante, co cal, en ausencia dela, entendemos que non procedería nunca declarar a nulidade do procedemento.

3.2.2 Funcionamento

De conformidade co artigo 43 LPACAP, as notificacións electrónicas poderanse realizar a través de comparecencia na sede electrónica da Administración ou organismo actuante ou a través do enderezo electrónico habilitado único. Hai que precisar que o réxime xurídico das sedes electrónicas e do enderezo habilitado único se atopa fóra da LPACAP, sendo conveniente ter en conta cal é a normativa que é de aplicación.

E así, en relación coa sede electrónica, a nivel estatal, cabe ter en conta os artigos 3 a 8 (non derogados) do RD 1671/2009, en que se establece o réxime xurídico das diferentes sedes electrónicas dos órganos da Administración xeral do Estado e dos seus organismos públicos vinculados ou dependentes.

A nivel autonómico, a sede electrónica da Xunta de Galicia aparece configurada no artigo 8 do Decreto 198/2010, do 2 de decembro, que regula o desenvolvemento da Administración electrónica na Xunta de Galicia e nas entidades dela dependentes, e defínea como o enderezo electrónico a través do cal os cidadáns acceden á información, aos servizos e aos trámites electrónicos, que representa unha fonte de información auténtica en que o organismo titular identificado coa sede garante responsablemente a integridade, veracidade e actualización da información e os servizos aos cales se poida acceder a través dela.

Por outro lado, en relación co enderezo habilitado único, hai que citar o artigo 38 do mencionado RD 1671/2009, que establece que serán válidos os sistemas de notificación electrónica a través de enderezo electrónico habilitado sempre que cumpran, polo menos, os seguintes requisitos:

- a) Acreditar a data e hora en que se produce a posta á disposición do interesado do acto obxecto de notificación.
- b) Posibilitar o acceso permanente dos interesados ao enderezo electrónico correspondente, a través dunha sede electrónica ou de calquera outro modo.
- c) Acreditar a data e hora de acceso ao seu contido.
- d) Posuír mecanismos de autenticación para garantir a exclusividade do seu uso e a identidade do usuario.

Existirá un sistema de enderezo electrónico habilitado para a práctica destas notificacións que quedará á disposición de todos os órganos e organismos públicos vinculados ou dependentes da Administración xeral do Estado que non establezan sistemas de notificación propios. A creación pode ser voluntaria para os interesados que así o soliciten, pero tamén se pode crear de oficio por parte da Administración cando a notificación electrónica sexa obrigatoria e o destinatario non teña creado previamente o seu enderezo habilitado único.

Fronte ao réxime estatal, e en termos moi similares, a nivel autonómico deben terse en conta os artigos 29 e 30 da Lei galega de medidas 2/2017. E así, o artigo 29, relativo aos interesados que non están obrigados a relacionarse a través de medios electrónicos coa Administración, establece como poderán solicitar a creación do seu enderezo habilitado único para recibir a partir dese momento as notificacións a través de medios electrónicos en calquera procedemento administrativo tramitado pola Administración xeral e do sector público autonómico, e concreta que nos procedementos iniciados por instancia de parte, cando o interesado elixa no modelo normalizado de solicitude que a notificación nese procedemento se practique por medios electrónicos, a Administración creará o seu enderezo habilitado único. Nestes casos, a creación do seu enderezo electrónico habilitado implicará que as notificacións que deban cursarse co interesado se realizarán preferentemente por vía electrónica, sen prexuízo do seu dereito a decidir e a comunicarlle en calquera momento á Administración pública que as notificacións sucesivas se deixen de practicar por medios electrónicos. En particular, nos sucesivos procedementos iniciados por solicitude do interesado, a notificación en cada unha delas practicarase polo medio sinalado para o efecto por aquel no modelo normalizado de solicitude.

Á vista do citado artigo 29, doadamente se pode interpretar que a creación voluntaria dun enderezo habilitado único, con independencia de cal sexa o motivo de creación, determina *per se* que todas as notificacións posteriores deban realizarse electronicamente ata que o interesado, que non está obrigado a relacionarse electronicamente coa Administración, manfeste o contrario. É dicir, para a Lei galega de medidas 2/2017, a creación do enderezo habilitado único nestes casos é unha determinación do xeito en que unha persoa quere recibir as notificacións. Nestes casos, non suscitan problemas os procedementos iniciados por instancia de parte, pois o interesado saberá da súa existencia e ademais na solicitude volveráselle preguntar polo modo en que quere ser notificado. En cambio, si que presentan problemas os procedementos iniciados de oficio, os cales son descoñecidos para o particular ata a notificación do acordo de iniciación. E así, se o interesado ten creado o enderezo habilitado único, váiselle notificar electronicamente, mesmo a pesar de non estar obrigado a iso. Hai que advertir que o enderezo habilitado único, como o seu nome indica, é único para toda a Administración, co cal podemos atoparnos con casos en que se crease un enderezo habilitado único para un procedemento moi concreto e, posteriormente, un departamento diferente da mesma Administración use ese enderezo habilitado único para entender que o particular quere recibir electronicamente a notificación dun procedemento iniciado de oficio, cando non está obrigado a iso. Esta vinculación da lei galega xera problemas cando, facendo uso dos artigos 41.1 LPACAP e 31 da Lei galega de medidas 2/2017, as administracións amplíen regulamentariamente a obriga de practicar electronicamente as notificacións para determinados procedementos e para certos colectivos de persoas físicas que, por razón da súa capacidade económica, técnica, dedicación profesional ou outros motivos, quede acreditado que teñen acceso e dispoñibilidade dos medios electrónicos necesarios. En efecto, é perfectamente factible que un interesado que non está obrigado a relacionarse electronicamente teña

Regap

NOTAS

creado o seu enderezo habilitado único porque regulamentariamente se lle exixira para un procedemento concreto e a pregunta lóxica que xorde é se, só por ter creado este enderezo habilitado único, o resto dos procedementos lle serán notificados electronicamente. É certo que a vinculación que estamos a analizar, de conformidade co teor literal do artigo 29, só fala de creación voluntaria e os supostos de ampliación serán creacións obrigatorias; non obstante, ou ben se limita a utilización do enderezo habilitado único a ese procedemento concreto para o que foi creado, ou o efecto que se vai producir é que no sistema vai saltar que o enderezo habilitado único está creado e, polo tanto, a notificación que debe practicarse é a electrónica, podendo producirse un vicio no xeito de practicarse a notificación, pois nin está obrigado a recibir a notificación electrónica, nin a escolleu expresamente.

Por outra banda, para os interesados que estean obrigados a relacionarse a través de medios electrónicos coa Administración, o artigo 30 da Lei galega de medidas 2/2017 establece a necesidade de ter creado o enderezo habilitado único e, en caso de non telo, habilitase a Administración para que o cree de oficio. Como xa vimos anteriormente, a Lei galega de medidas 2/2017 non só lle permite á Administración crear de oficio o enderezo habilitado único cando haxa que realizar unha notificación electrónica a quen estea obrigado, senón tamén para pór á disposición do interesado a notificación en papel e cumprir así coa obriga que impón o artigo 42.1 LPACAP.

O artigo 43 LPACAP permite realizar a notificación a través de sede electrónica, de enderezo habilitado único ou ben a través de ambos os dous sistemas, e é neste punto onde entendemos que ten cabida a novidosa mención do artigo 41.7, que prevé a preferencia para aqueles casos en que haxa un suposto de dobre notificación. En efecto, o citado artigo 41.7 establece que nos casos en que se notificase por distintas canles, se tomará como data de notificación a que se tivese producido en primeiro lugar. Pois ben, naqueles casos en que se poña a notificación electrónica á disposición do interesado, tanto en sede electrónica como en enderezo habilitado único, en caso de que acceda ás dúas notificacións, a que se terá en conta será a primeira delas.

Centrándonos xa na notificación propiamente dita, o artigo 43 LPACAP xa aclara o que se entende por tal ao establecer que é o acceso ao contido da notificación.

O artigo 43.2 diferencia cando hai ou non acceso ao contido da notificación. E así, cando se accede ao dito contido, será ese momento o que se teña en conta para os efectos de considerar practicada a notificación. Pola contra, cando non se acceda ao contido da notificación, o citado artigo establece que se entenderá rexeitada unha vez que transcorran dez días naturais desde a posta á disposición. En relación co non acceso, hai que facer dúas precisións. Primeiro, destaca que os días son naturais e non hábiles, co cal os sábados, domingos e festivos entran no cómputo. Segundo, de conformidade co artigo 43.3, entenderase cumprida a obriga de notificar no prazo máximo de duración dos procedementos, coa posta á disposición da notificación na sede electrónica da Administración ou no enderezo habilitado único, é dicir, haberá que agardar os dez días naturais para entender rexeitada a notificación, pero, unha vez que este rexeitamento ten lugar, a eficacia e validez da notificación retrotráese ao momento en que esta se puxo á disposición do administrado para os efectos mencionados.

Evidentemente, o cambio co anterior sistema é enorme, pois, no caso de notificación electrónica, recae sobre o administrado a carga de acceder á sede electrónica da Administración ou ao enderezo habilitado único. É certo, como xa vimos, que pode existir un aviso previo,

pero mentres que a súa ausencia non priva de eficacia a notificación, a ausencia do dito aviso non garante a inexistencia de notificacións pendentes de acceso. Isto debe conectarse co establecido no segundo apartado do artigo 43.2, pois, transcorridos dez días naturais sen acceder ao contido da notificación, esta entenderase rexeitada cos efectos previstos no artigo 41.5 LPACAP, é dicir, entenderase efectuado o trámite e continuará o procedemento, o que dará lugar a situacións pouco desexadas para os administrados, como, por exemplo, que transcorran os prazos para a interposición dos recursos administrativos ou contencioso-administrativos que correspondan, co que queda o acto firme e consentido para todos os efectos.

Neste sentido, xorden dúbidas sobre a equiparación dun rexeitamento expreso nas notificacións en papel e un rexeitamento tácito da notificación electrónica, no sentido de se procede ou non darlle o mesmo tratamento xurídico. E así, destaca a Sentenza da Audiencia Nacional do 13 de xullo de 2017, que en materia de notificacións electrónicas tributarias (con idéntico réxime ao aspecto agora tratado) reproduce os argumentos do Tribunal Supremo na súa Sentenza do 22 de febreiro de 2012 e na que equipara o rexeitamento da notificación en papel coa falta de acceso ao correo electrónico. Polo tanto, á vista do anterior, con independencia de cal sexa a causa pola que non se accede á notificación electrónica, as consecuencias son as mesmas que se hai un rexeitamento expreso da notificación en papel.

3.3 Cómputo de prazos

Recompilando o xa mencionado para as notificacións electrónicas, podería darse o suposto, non tan raro, de que todo un procedemento, por exemplo un procedemento sancionador que se inicia de oficio por parte da Administración, incluída a resolución final, fose notificado mediante a posta á disposición do administrado na sede electrónica da Administración actuante pero sen aviso previo. Transcorren en cada trámite notificado dez días naturais sen acceder ao contido. As notificacións son todas válidas, considéranse rexeitadas e continúa o procedemento ata a súa resolución final. O procedemento enténdese rematado o día da posta á disposición e non o día en que transcorran os dez días, é dicir, operaría a validez da notificación con efectos retroactivos, xurdindo entón a pregunta de se deben descontarse estes dez días naturais para o cómputo dos recursos procedentes. Por un lado, hai que precisar que o artigo 43.3 establece a consideración do día da posta á disposición como o día a ter en conta só para os efectos de entender realizada a notificación no prazo máximo de duración do procedemento; polo tanto, entendemos que ese día da posta á disposición non sería aplicable para o cómputo dos prazos dos recursos. Así pois, entendemos que haberá que manexar para unha mesma notificación dúas datas diferentes en función do prazo que se estea a computar, pois para o prazo máximo de notificación será o día da posta á disposición e para o prazo de recursos será o día en que transcorran os dez días naturais.

Un debate similar formulouse na Sentenza do Tribunal Supremo do 14 de outubro de 2016. O suposto de partida era que, despois de facer os dous intentos da notificación, o interesado a recolleu días máis tarde na oficina de correos. O interesado recorreu contra o acto partindo da data en que recolleu a notificación na oficina de correos; porén, a Administración declarou extemporáneo o citado recurso, pois entendía que a data a ter en conta era a do segundo intento. O Supremo deulle a razón ao recorrente e dixo expresamente:

Regap

NOTAS

“Amparamos esta tese nos seguintes argumentos:

1. O precepto en cuestión refírese, cabalmente, ao momento en que se ten por cumprida a obriga de notificar en prazo, que se fixa na data do intento de notificación debidamente acreditado. Parece claro que se o lexislador quixese considerar exclusivamente o momento concreto da notificación (cando, como é o caso, esta ten efectivamente lugar) así o establecería expresamente.

2. Acoller como data relevante para os efectos de caducidade só a da notificación da resolución ao interesado non só suporía inaplicar aquel precepto, senón privalo da súa finalidade, que non é outra que a de equiparar a notificación (para os únicos efectos de respectar o prazo de duración do procedemento) o intento validamente efectuado e constatado no expediente.

3. Esta é a tese que deriva da xurisprudencia desta sala anterior e posterior á sentenza do Pleno do 3 de decembro de 2013: o intento de notificación é o determinante para entender cumprida a obriga de resolver en prazo, aínda que unha doutrina anterior a aquela sentenza se refería á forma concreta de acreditar a realización do dito intento (a constancia pola Administración do intento infrutuoso, situado entón como data determinante para cumprir aquela obriga).

4. A interpretación anterior refírese, exclusivamente, ao suposto de feito que o artigo 86.4 da Lei 30/1992 considera, isto é, para entender cumprido o deber de resolver os procedementos en prazo. Distinto é o caso, como xa sinalou esta sala, da eficacia do acto notificado, que se despreza a partir da notificación, momento en que empezan a correr os prazos de impugnación en sede administrativa ou en vía xudicial”.

Máis problemas presenta a interpretación do artigo 43.3 naqueles casos en que si se accedeu á notificación electrónica no prazo dos dez días. Imaxinemos que só nos quedan oito días para notificar a resolución final dun procedemento sancionador. A notificación ponse á disposición do interesado o día en que aínda faltan eses 8 días. Se non hai acceso á notificación, o procedemento non estará caducado, pois, como vimos, o día final será o día da posta á disposición. Pero, se o interesado esgota o prazo dos dez días naturais que ten para acceder ao contido da notificación e accede o día 10, a notificación enténdese realizada ese día 10 e polo tanto fóra do prazo máximo de tramitación do procedemento. Se aplicamos unha interpretación literal do artigo 43.3, parece que sempre hai que observar o momento da posta á disposición, pois o dito precepto non diferencia se hai ou non hai acceso ao contido da notificación. Con esta solución elimínase tamén inseguridade xurídica no cómputo dos prazos, pois non vai depender da vontade dos interesados determinar o día final do prazo. Non obstante, cabe dicir que, se conectamos o artigo 43.3 co artigo 40.4, parece falar de intento de notificación e polo tanto excluíría o suposto en que a notificación é aceptada, xa que non estaríamos ante un intento, co cal podería ser que un mesmo procedemento sancionador estivese caducado para o interesado que accedeu á resolución final esgotando o prazo dos dez días que antes mencionabamos e ese mesmo procedemento non caduque para outro interesado que non accedeu á notificación electrónica (advírtase que este non acceso pode que non sexa voluntario, pois non sería estraño que o procedemento sancionador se inicie e remate sen ningún coñecemento por parte do interesado, sobre todo naqueles casos en que non se realiza o aviso). Polo tanto, para evitar sorpresas e mentres os tribunais non resolvan esta cuestión relativa ao cómputo de prazos, sería aconsellable que

a resolución final dos procedementos sancionadores sempre se faga coa marxe mínima de dez días naturais para evitar incorrer en caducidades.

E, para rematar co asunto do cómputo dos prazos, procede traer a colación a Sentenza do Tribunal Superior de Xustiza de Estremadura do 31 de marzo de 2016, na cal se determina como debe computarse o transcurso do prazo dos dez días naturais. O pronunciamento foino ao abeiro da derogada Lei 11/2007, pero cabe dicir que o tema do cómputo dos prazos é idéntico ao establecido na actual lei, co que doadamente se pode entender que o mencionado nesta sentenza é aplicable á LPACAP. E, así, establece expresamente: “A cuestión é cando se entende notificado o requirimento que foi posto á disposición da parte actora o día 11/10/2012 ás 21.05 horas.

O artigo 28.3 da Lei 11/2007, do 22 de xuño (RCL 2007, 1222 e 1293), de acceso electrónico dos cidadáns aos servizos públicos, baixo o título de “Práctica da notificación por medios electrónicos”, dispón o seguinte: “Cando, existindo constancia da posta á disposición, transcorresen dez días naturais sen que se acceda ao seu contido, entenderase que a notificación foi rexeitada cos efectos previstos no artigo 59.4 da Lei 30/1992 (RCL 1992, 2512, 2775 e RCL 1993, 246) de réxime xurídico e do procedemento administrativo común e normas concordantes, salvo que de oficio ou por instancia do destinatario se comprobe a imposibilidade técnica ou material do acceso.

En aplicación deste precepto, consideramos que o prazo de dez naturais se computa desde as 00.00.01 horas do día seguinte á posta á disposición –desde as 00.00.01 horas do día 12/10/2012– e remata ás 24.00.00 do día 21/10/2012. Unha vez transcorrido o día dez, enténdese que a notificación foi rexeitada cos efectos previstos no artigo 59.4 da Lei 30/1992, do 26 de novembro. Non existe, realmente, controversia en canto ao cómputo deste prazo de dez días. O prazo de dez días esténdese desde as 00.00.01 do día 12/10/2012 e remata ás 24.00.00 horas do día 21/10/2012”.

3.4 A notificación por edictos

Outro debate que xorde céntrase en determinar se procede ou non acudir á notificación edictal nos casos das notificacións electrónicas, pois, como xa vimos, se no prazo de dez días naturais o interesado non accede ao contido da notificación, esta entenderase rexeitada. E, de conformidade co artigo 41.5, se hai rexeitamento da notificación, o trámite dáse por efectuado e continúa o procedemento. Parece que, facendo unha interpretación literal dos artigos mencionados, as notificacións electrónicas están excluídas do ámbito de aplicación do artigo 44, o cal literalmente menciona as notificacións infrutuosas, e, ben que é certo que existen diferentes posturas doutrinarias ao respecto, entendemos moi acertadas as previsións da Sentenza da Audiencia Nacional do 19 de xullo de 2016, que analizou un suposto moi similar ao debate que estamos a analizar. En efecto, na sentenza citada pártese dunha notificación electrónica realizada con todas as formalidades exixidas (evidentemente, analiza a normativa anterior da Lei 11/2007), pero que non foi aceptada no prazo de dez días naturais, polo cal o trámite se considerou realizado e continuou o procedemento. A parte actora formulaba a necesidade de realizar dous intentos, non só un, por aplicación do artigo 59.2 da Lei 30/1992, e a sentenza contestou: “Pero estas normas non poden ser de aplicación no caso da notificación electrónica, non só polo feito de que o lexislador establece un réxime xurídico distinto, senón tamén porque a dita regulación non obedece a unha

Regap

NOTAS

motivación arbitraria; lonxe diso, a diferenza no tratamento xurídico é razoable. En efecto, non ten sentido acudir á vía edictal, pois a notificación si foi posible desde o momento en que se cumpriron todos os requisitos exixidos pola norma. Tampouco ten sentido intentar unha segunda notificación, pois a norma non a exige, xa que se ten a certeza de que aquela se atopa á disposición do solicitante. Outra cousa é que o destinatario non acceda ao seu contido en prazo por causas a el non imputables, o que deberá alegar e xustificar". Á vista deste pronunciamento e tendo en conta a interpretación literal dos artigos citados, hai que considerar que o artigo 44 non é de aplicación para as notificacións electrónicas.

3.5 Supostos excluídos

Finalmente, o artigo 41.2 establece dúas prohibicións para a realización das notificacións electrónicas que abrangue os supostos en que o acto que hai que notificar conteña elementos non susceptibles de converterse a formato electrónico e as que conteñan medios de pagamento a favor dos obrigados, como pode ser un cheque.

E, a maiores, o artigo 41.1, parágrafo segundo, establece a posibilidade de non practicar a notificación electrónica cando a notificación se realice con ocasión da comparecencia espontánea do interesado ante as oficinas de asistencia en materia de rexistro e solicite a comunicación ou notificación persoal nese momento e cando para asegurar a eficacia da actuación administrativa resulte necesario practicar a notificación por entrega directa dun empregado público da Administración notificante.

En relación con este segundo suposto, cabe dicir que deste xeito se introduce a figura do axente notificador. Non obstante, a eficacia deste medio de notificación depende de que se cumpran o resto dos requisitos establecidos para a validez das notificacións, é dicir, debe quedar constancia do envío, da recepción, das súas datas e horas, do contido íntegro e da identidade fidedigna do remitente e do destinatario. Á vista do anterior, non haberá problema nestas notificacións cando as diferentes administracións contén cun corpo de axentes notificadores, pero para aqueloutras que non dispoñan deste corpo de axentes notificadores a recomendación é que a notificación sexa practicada por funcionarios que teñan a condición de autoridade pública, xa que, de conformidade co artigo 77.5, da LPACAP: "*Os documentos formalizados polos funcionarios aos cales se lles recoñece a condición de autoridade e nos cales, observándose os requisitos legais correspondentes, se recollan os feitos constatados por aqueles, farán proba destes salvo que se acredite o contrario*".

En relación con este último aspecto, podemos traer a colación a Sentenza do Tribunal Supremo do 8 de maio de 2017. Neste suposto analizouse a corrección dunha notificación levada a cabo a través das forzas e corpos de seguridade do Estado ante a imposibilidade de poder practicar a notificación correspondente. Neste suposto o interesado vírase privado do seu correo corporativo e negábase a recibir as notificacións no seu correo particular. Ante esta actitude obstrutiva, decidiuse acudir á notificación a través dun membro do Corpo Nacional de Policía. O Supremo entendeu que este xeito de notificar, ademais de permitirlle ao interesado coñecer o acto e defenderse del, cumpría coa normativa vixente nese momento, pois o artigo 59.1 da LRX-PAC permitía realizar as notificacións por calquera medio que posibilita ter constancia da recepción polo interesado, así como a data, a identidade e o contido do acto notificado. Pois ben, agora, a posibilidade de acudir a este xeito de notificar xa aparece expresamente no precepto que estamos agora a analizar.

4 Referencias xurisprudenciais

AUDIENCIA NACIONAL (Sala do Contencioso-Administrativo, Sección 8.ª). Sentenza do 25 de novembro de 2011, recurso de apelación n. 67/2011.

AUDIENCIA NACIONAL (Sala do Contencioso-Administrativo, Sección 2.ª). Sentenza do 19 de xullo de 2016, recurso n. 573/2013.

AUDIENCIA NACIONAL (Sala do Contencioso-Administrativo, Sección 2.ª). Sentenza do 13 de xullo de 2017, recurso n. 50/2015.

TRIBUNAL SUPERIOR DE XUSTIZA DE ESTREMADURA (Sala do Contencioso-Administrativo, Sección 1.ª). Sentenza do 31 de marzo de 2016, recurso n. 326/2015.

TRIBUNAL SUPREMO (Sala do Contencioso-Administrativo, Sección 5.ª), Sentenza do 28 de outubro de 2004, recurso de casación en interese de lei n. 70/2003.

TRIBUNAL SUPREMO (Sala do Contencioso-Administrativo, Sección 2.ª). Sentenza do 12 de maio de 2011, recurso de casación n. 142/2008.

TRIBUNAL SUPREMO (Sala do Contencioso-Administrativo, Sección 2.ª). Sentenza do 26 de maio de 2011, recurso de casación n. 5423/2008.

TRIBUNAL SUPREMO (Sala do Contencioso-Administrativo, Sección 2.ª). Sentenza do 29 de setembro de 2011, recurso de casación n. 1529/2011.

TRIBUNAL SUPREMO (Sala do Contencioso-Administrativo, Sección 5.ª). Sentenza do 20 de xullo de 2012, recurso de casación n. 4189/2011.

TRIBUNAL SUPREMO (Sala do Contencioso-Administrativo, Sección 2.ª). Sentenza do 22 de novembro de 2012, recurso de casación n. 6281/2010.

TRIBUNAL SUPREMO (Sala do Contencioso-Administrativo, Sección 6.ª). Sentenza do 8 de maio de 2016, procedemento especial de protección de dereitos fundamentais n. 4820/2016.

TRIBUNAL SUPREMO (Sala do Contencioso-Administrativo, Sección 4.ª). Sentenza do 14 de outubro de 2016, recurso de casación n. 2109/2015.

TRIBUNAL SUPREMO (Sala do Contencioso-Administrativo, Sección 4.ª). Sentenza do 13 de xuño de 2017, recurso de casación n. 2638/2015.

regap

NOTAS